

Proosdijpark Meerssen

Opwaardering deelgebieden

Inleiding

In 2023 is het in de jaren '90 opgestelde Masterplan Meerssen geactualiseerd door architectenbureau Mecanoo. Het masterplan doet aanbevelingen over hoe de gemeente kan inspelen op ontwikkelingen zoals klimaatadaptatie en energietransitie. Ook voor het Proosdijpark zijn enkele aanbevelingen gedaan om het park (nog) beter te verankeren in het bebouwde gebied dat rondom aanwezig is. Het Proosdijpark is een van Rijkswege beschermd park (Rijksmonument). Veranderingen aan het park moeten daarom passend zijn bij het rijksmonumentale geheel. Om inzichtelijk te maken welke karakteristieken van het Proosdijpark belangrijk en waardevol zijn, is een cultuurhistorisch onderzoek en cultuurhistorische waardestelling noodzakelijk. In 2009 is door bureau VERBEEK i.s.m. Oldenburger Historische Tuinen en Historie Present een cultuurhistorisch onderzoek en -waardestelling van het Proosdijpark opgesteld. Momenteel wordt dit onderzoek geactualiseerd omdat er sinds 2009 diverse ontwikkelingen in en om het park hebben plaatsgevonden. Met een geactualiseerde cultuurhistorische waardestelling bestaat een goede basis voor nieuwe inrichtingsvoorstellen in het park.

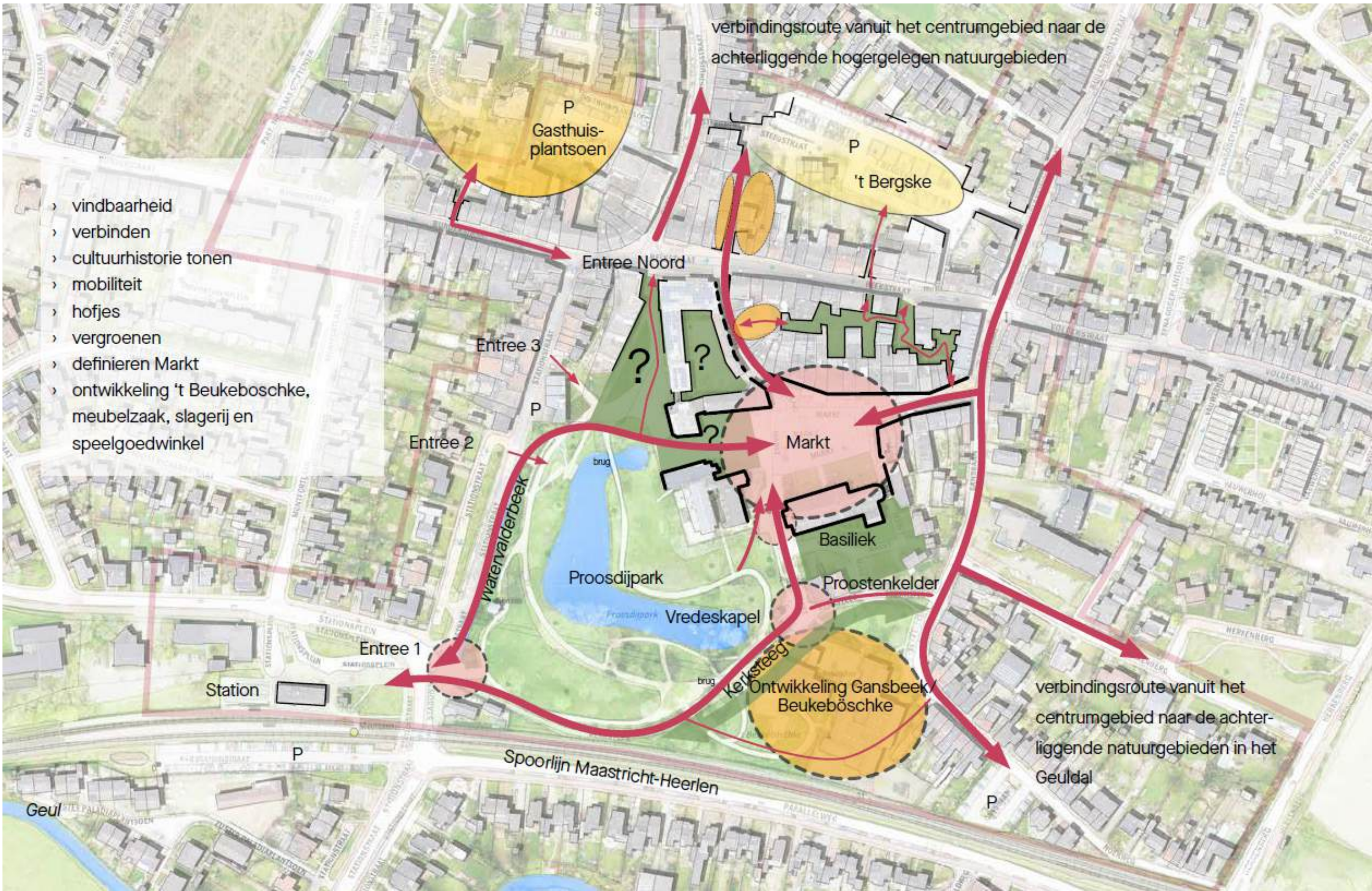
In deze expositie zijn de verschillende deelgebieden van het Proosdijpark aangeduid waar nieuwe ingrepen gewenst zijn. Elk deelgebied is toegelicht op een eigen poster. U heeft hierbij de mogelijkheid uw eigen wensen/ideeën te plaatsen.

Elk deelgebied heeft zijn eigen poster

Kansen per deelgebied, zoals benoemd in Ruimtelijk Masterplan Centrumgebied Meerssen

Kansenkaart

Meerssen had vroeger geen centraal plein door de overstromingsgevoelige Watervalderbeek. De Kruisstraat en Kuileneindestraat fungeerden als marktplaats. Na de overkluising verschoof het centrum naar de Beekstraat en Markt, maar door de ongewijzigde stedenbouwkundige opzet is de Markt moeilijk te vinden. Een aangepaste routing via het Proosdijpark kan dit verbeteren.

De uitbreiding van het Bestuurscentrum (2015) en een appartementencomplex (2017) hebben de verbinding tussen Proosdijpark en het centrum verstoord. Historische elementen bieden kansen om dit te herstellen, met vergroening als leidraad.

De voormalige school en gymzaal aan de Gansbaan bieden mogelijkheden voor levensloopbestendige woningbouw, net als andere plekken in het centrum.

Hierop werken we de kansen en ambities per locatie verder uit:

Deelgebieden

2 poster
Overgang park naar bestuurscentrum verbeteren
De driehoekige gravelruimte ten noorden van het Proosdijpark heeft de potentie om een meer intieme groene ruimte te worden. De voormalige tuinen van de Proosdij kunnen daarbij als inspiratie dienen.

3 poster
Toegang tot het park vanaf het station beter accentueren
De toegang tot het Proosdijpark vanaf het station is niet herkenbaar als route naar de Markt. Bovendien biedt het park geen rechtstreekse route naar de Markt. De open ruimte voor deze toegang en het zicht vanaf hier op de Basiliek bieden kansen om bezoekers duidelijk te maken dat hier een aantrekkelijke route ligt. Een bestaande poort naast het voormalige klooster biedt de mogelijkheid om een directe en herkenbare route richting Markt te definiëren.

4 poster
Verbeteren relatie Basiliek en Proosdijpark
Naast de slechte relatie tussen De Markt en Proosdijpark ter hoogte van De Markt zelf, kent men ook een beperkte fysieke relatie/verbinding tussen de basiliek en het Proosdijpark. Ook hier liggen kansen om de verbinding tussen beide aantrekkelijk te maken.

5 poster
Opwaarderen vijver en eilandje in relatie met historie
Het huidige uitzicht van de vijver en de randen komt niet meer overeen met de oorspronkelijke visie van het park. De oevers zijn vervallen en overgroeid. Er liggen kansen om waardevolle zichtassen te herstellen en het algehele uitzicht te verfraaien.

6 poster
Opwaarderen beplanting bij Maison de Proosdij
De huidige invulling van het groenvak past niet goed bij het Proosdijpark. Hier liggen waardevolle kansen voor de verfraaiing van de randen van het Proosdijpark.

Proosdijpark Meerssen

Uitbreiding park richting Beekstraat

Bestaande toestand

De gravelvlakte achter het Bestuurscentrum vormt het verlengstuk van het Proosdijpark. In het verleden heeft de noordkant van het Proosdijpark verschillende inrichtingen gekend. Rond 1813 was het een ommuurde kloostertuin en een duidelijk afgesloten deel van het Proosdijpark. Rond 1900 is de kloostertuin vervangen door de meisjesschool, met een moestuin grenzend aan het Proosdijpark. De moestuin kende een hogere ligging en maakte duidelijk geen onderdeel uit van het Proosdijpark. Rond 1980 is de meisjesschool afgebroken en heeft deze plaats gemaakt voor de situatie, zoals we hem nu kennen (woningen en bestuurscentrum).

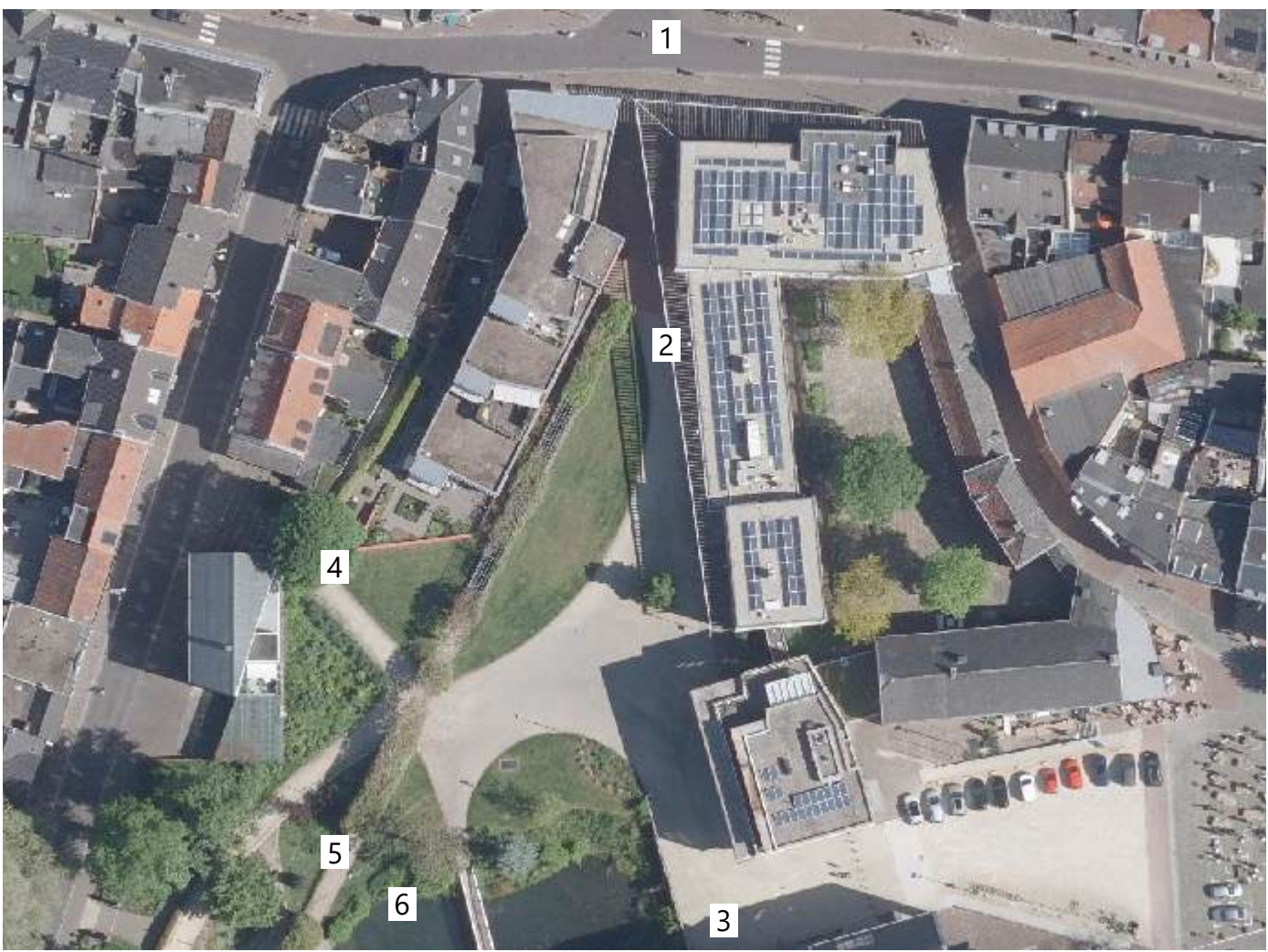
Figuur 1: Entree Proosdijpark vanuit Beekstraat. Weinig groen zichtbaar. Verharding loopt langs volledige zichtas door.

Figuur 2: Passage onder houten overkapping stopt ter hoogte van hellingbaan aan gemeentehuis.

Figuur 3: Huidige toestand waarbij groen rondom gebouwen afwezig is. Zeer brede gravelvlakte.

Situering foto's

Figuur 4: Huidige toestand waarbij pergolaconstructie sterke scheiding vormt tussen Stationstraat en Proosdijpark

Figuur 5: Huidige toestand waarbij pergolaconstructie sterke scheiding vormt tussen centrale vlakte en Proosdijpark

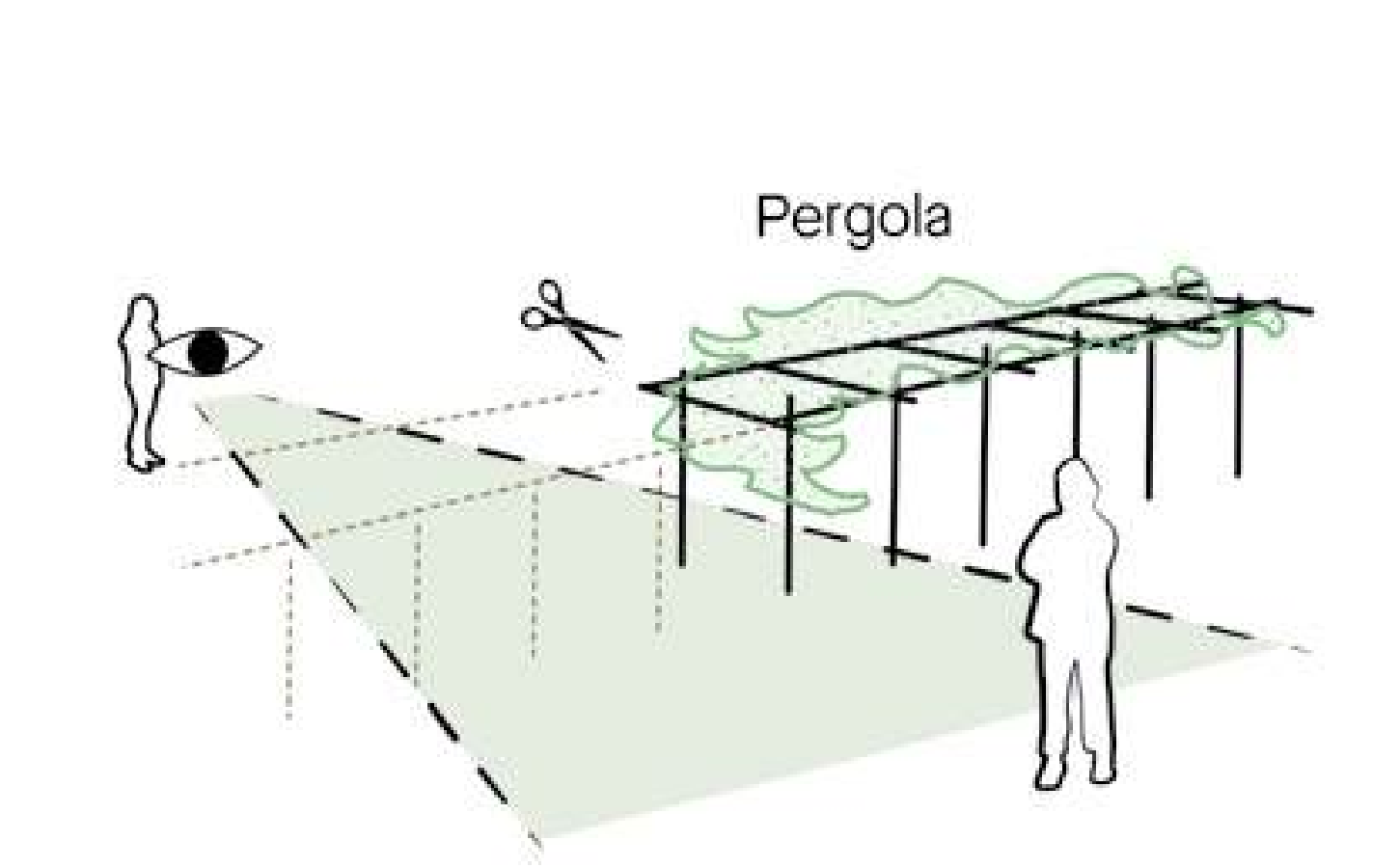
Figuur 6: Onduidelijke grens tussen centrale vlakte en Proosdijpark.

Visie / wensen zoals benoemd in Ruimtelijk Masterplan Centrumgebied Meerssen

Ruimte beter definiëren

De huidige buitenruimte voelt niet aan als Proosdijpark en leent zich veel beter voor het definiëren van een aparte ruimte waar ingezet wordt op borderranden met een centraal grasveld wat ruimte biedt aan kunst of een kunstzinnige speelaanleiding. De entrees van de parkeergarage dienen goed toegankelijk te blijven.

Herstel zichtlijnen park

Het aanzicht van de tweede entree langs de Stationstraat en de beleving van dit deel van het park worden vertroebeld door de lange pergola. De functie van de pergola is puur esthetisch en niet van historische waarde. Voorstel is om de pergola te halveren en alleen het deel bij de twee dakentrees van de parkeergarage in stand te houden.

Referentie centraal grasveld met groene randen

Referentie mogelijke speelaanleiding

Opmerkingen / wensen bewoners

Proosdijpark Meerssen

Entree park bij het station

Bestaande toestand

Figuur: Huidige toestand entree Proosdijpark met zicht op toegangspoort en Proosdijkapel.

Figuur: Huidige toestand entree Proosdijpark met zicht op toegangspoort en Proosdijkapel. Van hieruit is doorgang langs Kerksteeg slecht zichtbaar.

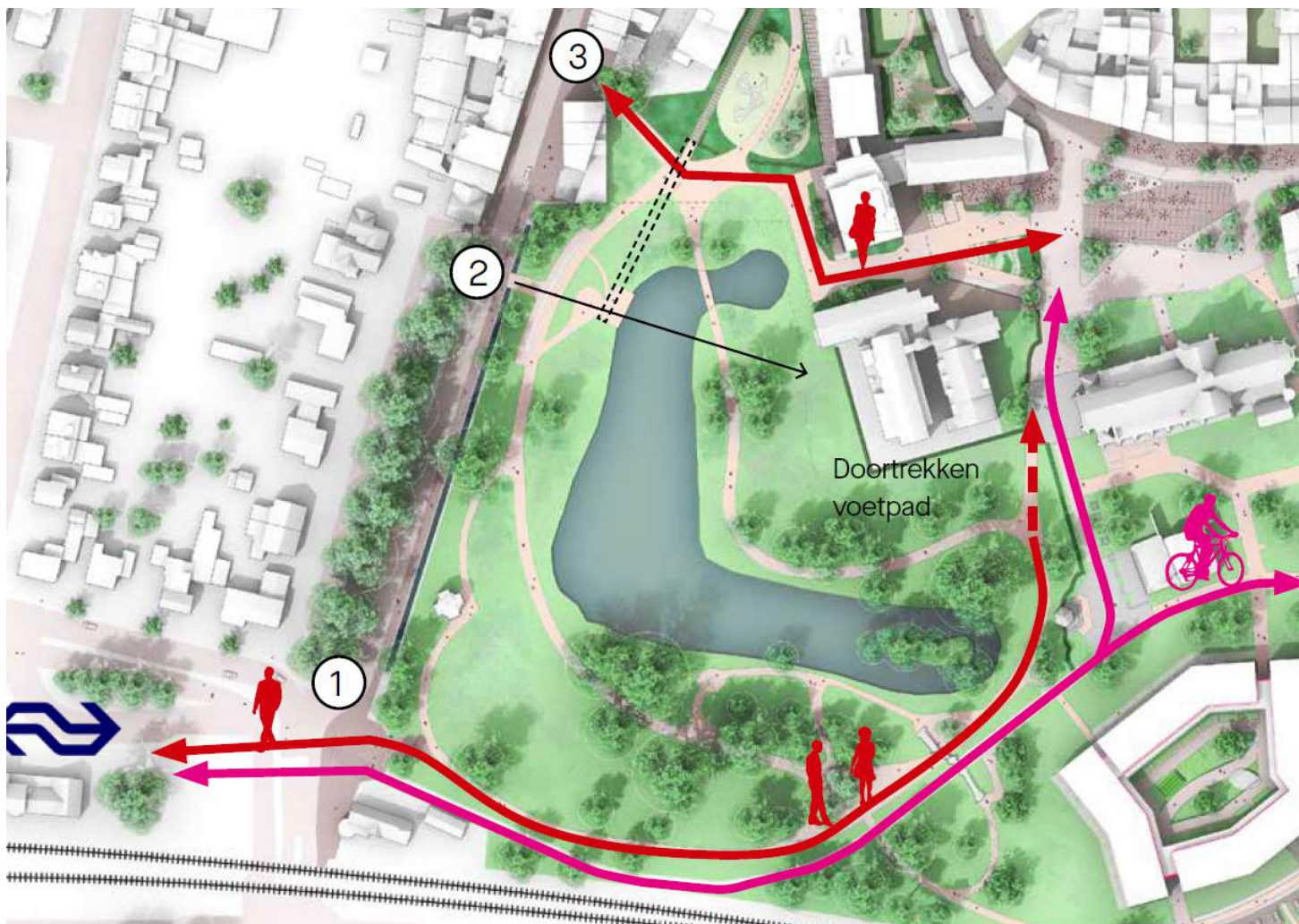
Figuur: Entree Proosdijpark vanaf het station bekeken. Fiets- en voetgangersverkeer loopt door elkaar. Er loopt tevens een schoolroute langs en dit levert conflicten op tussen fietser en voetganger.

Figuur: Huidige toestand entree. Kerksteeg ligt ruimtelijk gescheiden van het pad terwijl het voorheen onderdeel was van het park.

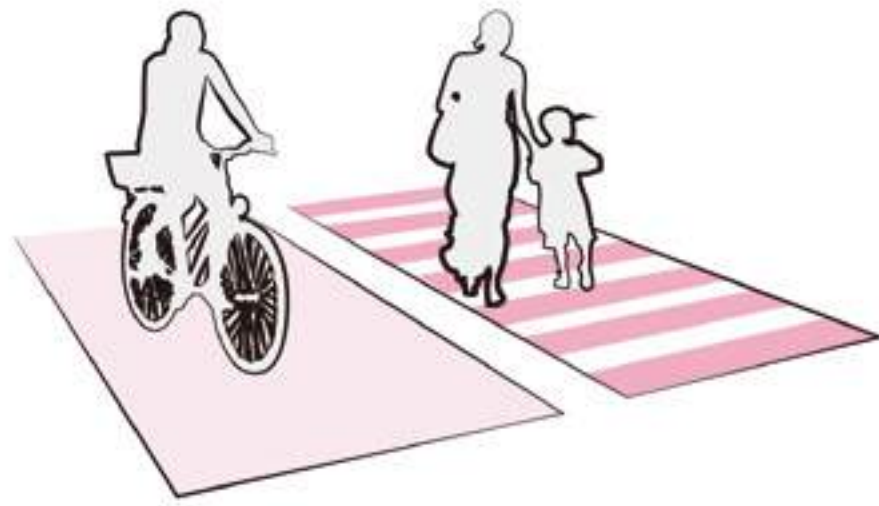
Visie / wensen zoals benoemd in Ruimtelijk Masterplan Centrumgebied Meerssen

Overzicht entrees Proosdijpark

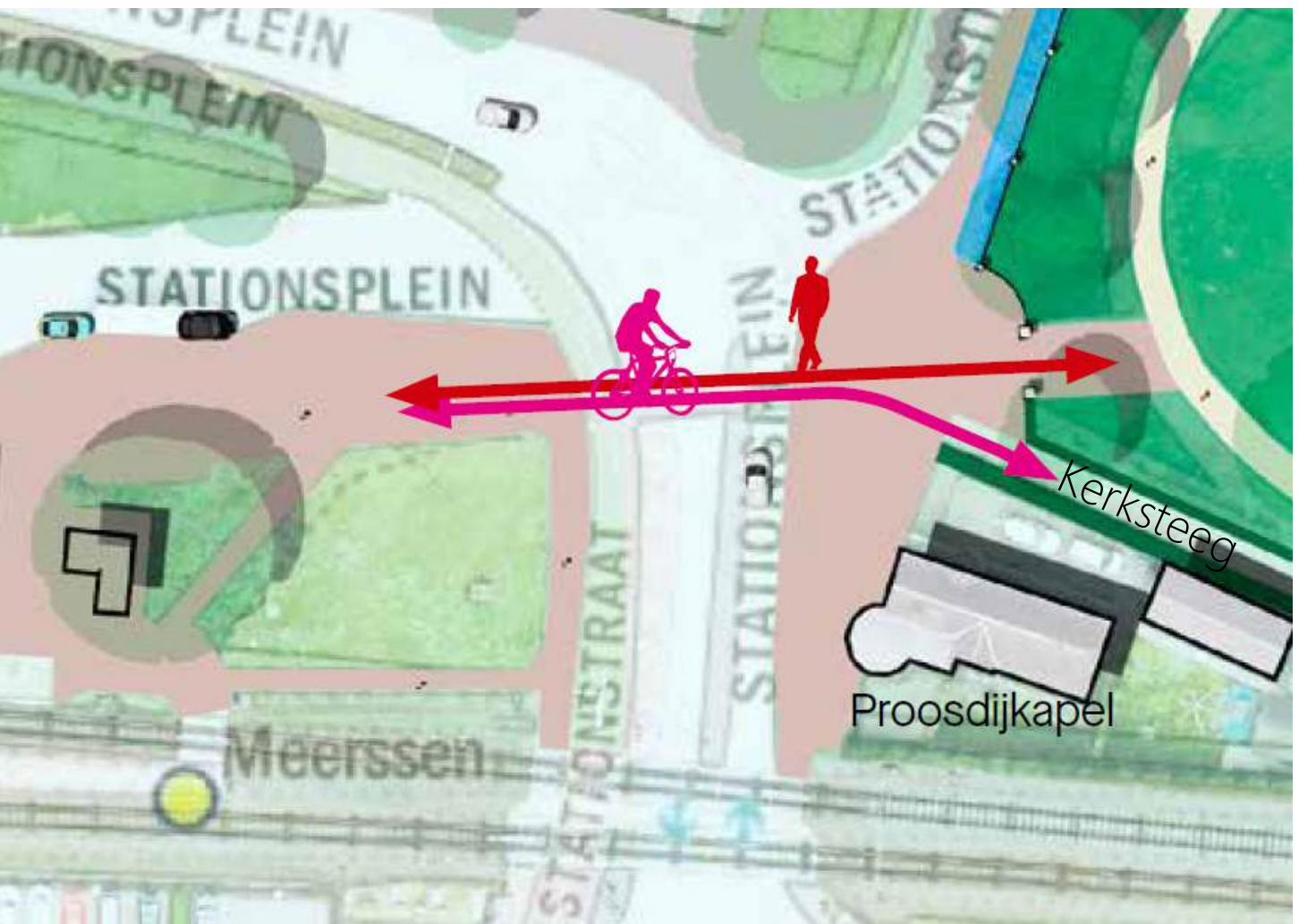
Langs de Stationstraat liggen 3 entrees van het Proosdijpark waarbij de entree het dichtst bij het station (1) onderdeel is van een belangrijke route van het station naar de Markt. Veel bezoekers van Meerssen weten echter de weg naar de Markt niet te vinden. In plaats van door het prachtige Proosdijpark te lopen, slaan zij de entree vaak over en volgen zij de Stationstraat tot aan de Beekstraat. Zowel de oversteek van de Stationstraat als de uitstraling van de west-entree verdienen aandacht om de Markt beter vindbaar te maken. Zo zijn de zuilen van de poort een aantal jaren geleden naar achteren geplaatst en iets gedraaid. Maar de grote ruimte voor de entree nodigt nog steeds niet uit. Daarnaast is de authentieke stijl van de muur met hekwerk maar aan een zijde doorgezet, waardoor het lijkt alsof de poort half is afgemaakt.

Verkeerskundige situatie fiets en voetganger scheiden

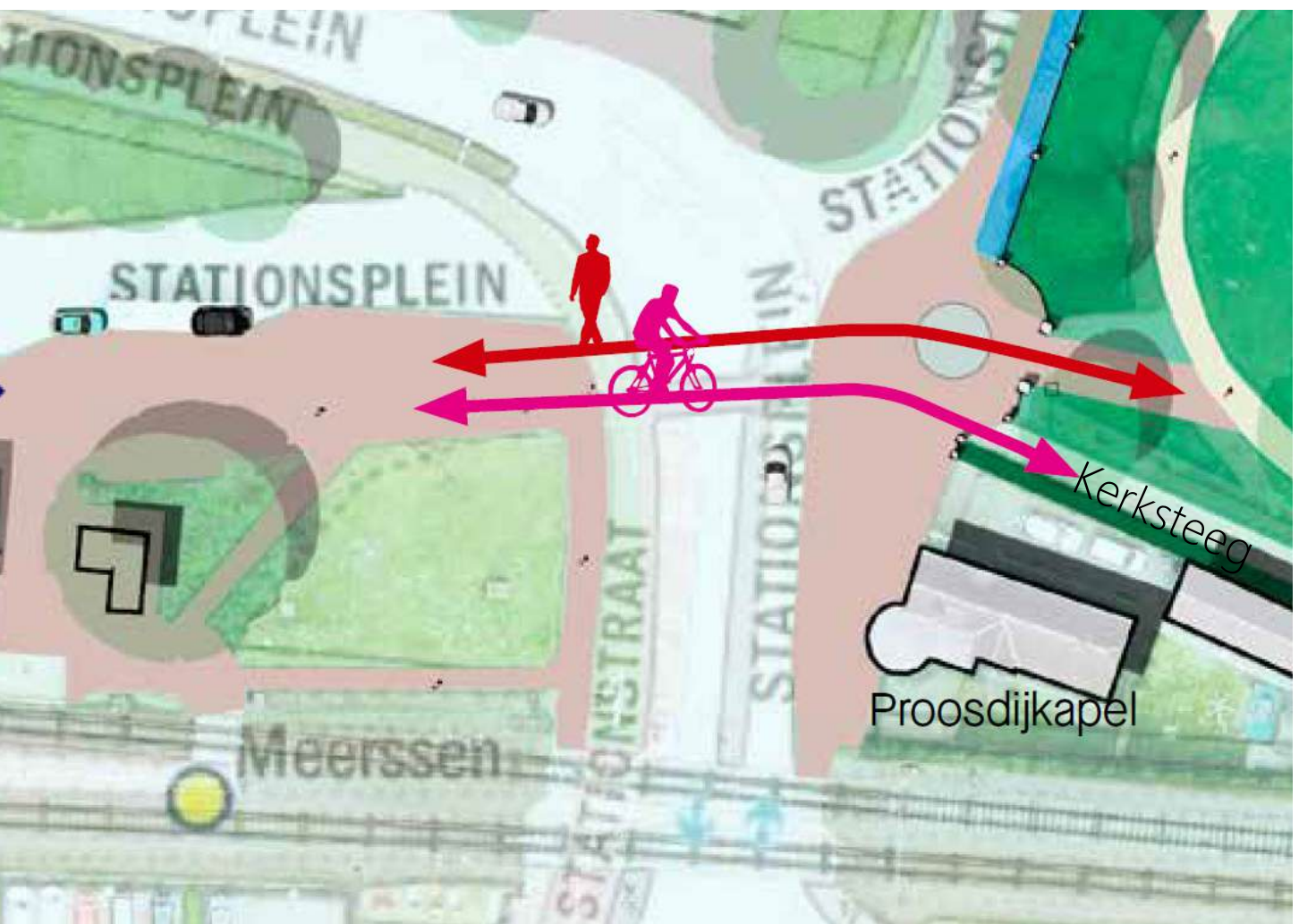

De oversteek voor fietsers vanaf het station is gemarkeerd in het profiel van de Stationstraat. Ook voetgangers dienen hier een duidelijke oversteek te krijgen. (Zie ook Mobiliteitsplan).

Waardevolle toegang voor bezoekers en passanten

Figuur: Huidige situatie station - westentree
In de huidige situatie is de west-entree met poort schuin gedraaid richting station en is er een kwart cirkel ontstaan waar de entree van de Kerksteeg zit tussengeperst.

Figuur: Voorstel herinrichting westentree
De poort weer in lijn leggen met het hekwerk, waardoor er voldoende ruimte vrijkomt van de kwart cirkel een halve cirkel met hekwerk en poort voor de Kerksteeg te maken. Het versmallen van de haag geeft ruimte aan de Kerksteeg.

Afmaken entree Proosdijpark bij station

De huidige parkentree bij het station heeft enkel aan de noordzijde een lage muur met hekwerk. Door het hekwerk aan de zuidzijde van de poort (inclusief entree Kerkstraat) in vergelijkbare stijl voort te zetten, sluit de entree Kerkstraat beter aan op de entree. Voorstel is om de oriëntatie van de parkentree gelijk te leggen met de oostelijke rand van het park.

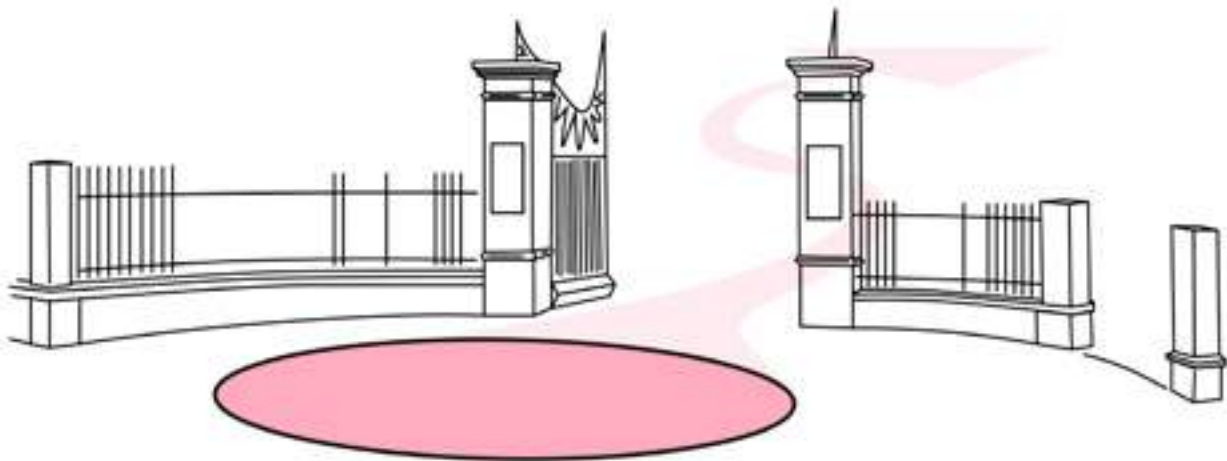
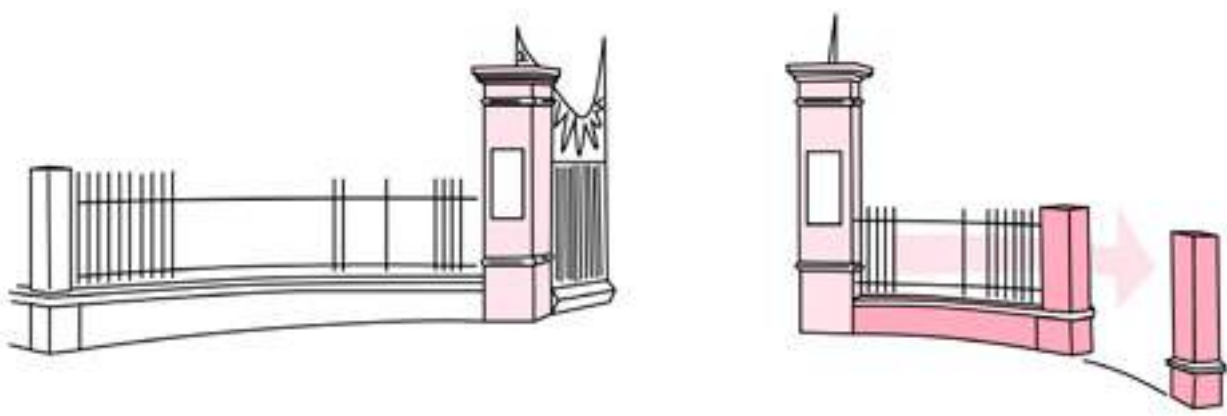
Accentueren entree Proosdijpark bij station

De entree is gelegen aan een klein pleintje waar voetgangers langskomen als ze richting het centrum lopen. Het introduceren van een rond element in de bestrating waarin de hoogtepunten van Meerssen op staan afgebeeld, geeft verduidelijking aan de bezoeker waar het gaat om de looproute richting Basiliek en Markt.

Historische uitstraling Proosdijkapel respecteren

De voormalige Proosdijkapel kent de nodige uitbreidingen, waardoor het historische karakter is aangetast. Luifels en aanbouwen waar mogelijk inperken.

Visie entree Proosdijpark met zicht op toegangspoort en Proosdijkapel

Opmerkingen / wensen bewoners

Proosdijpark Meerssen

Toegang bij de basiliek

Bestaande toestand

In de huidige situatie loopt de route via de Kerksteeg. Hierdoor bestaat er een beperkte relatie tussen de basiliek en het Proosdijpark. Toch is er reeds een sterke visuele relatie omwille van de openheid; de basiliek is goed zichtbaar vanuit het park. Er liggen kansen om deze verbinding te versterken waarbij de openheid wordt bewaard.

Figuur: Zicht vanuit Proosdijpark op basiliek. Huidige helling goed zichtbaar.

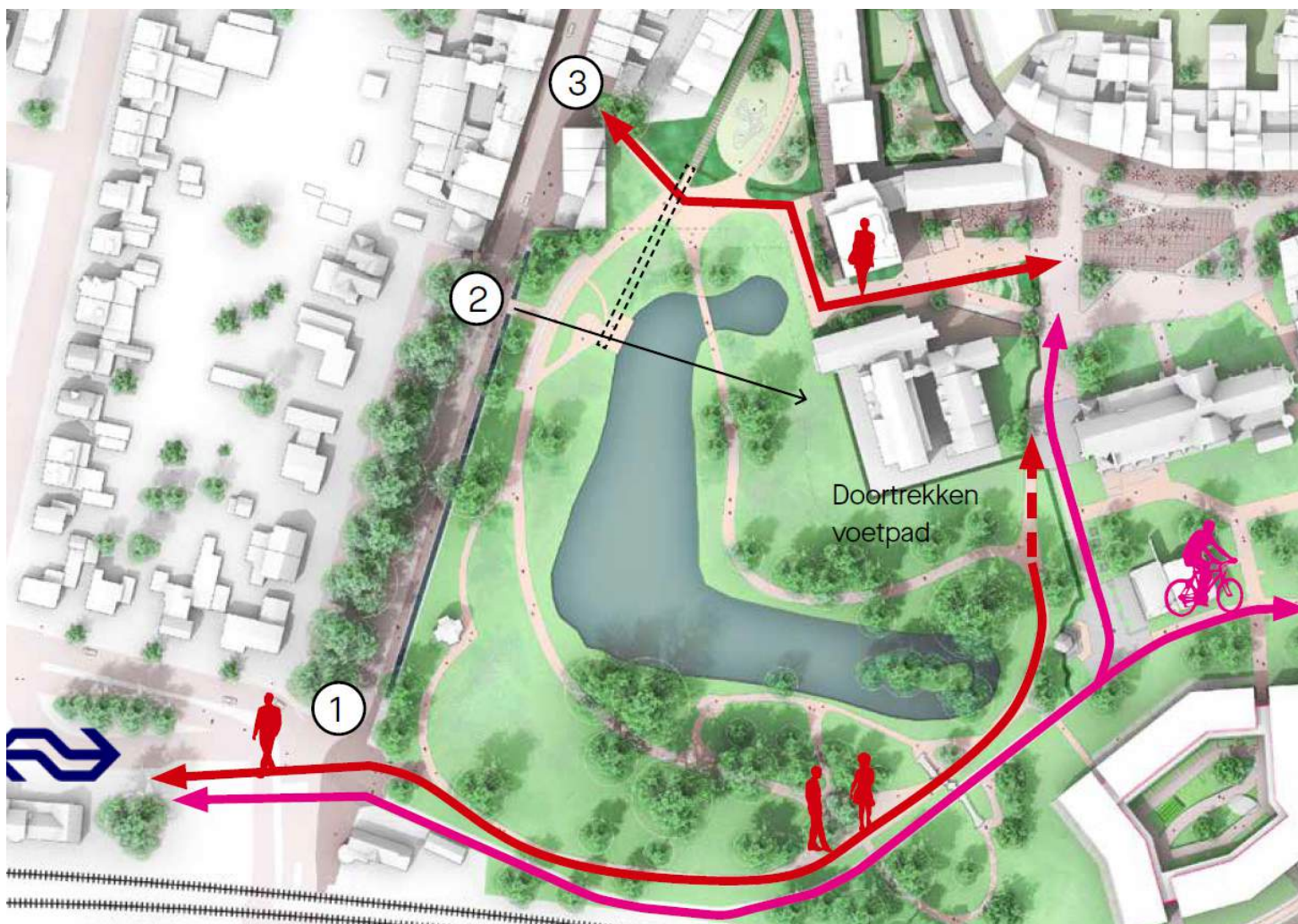

Figuur: De huidige situatie leent zich goed voor een entree naar het park.

Figuur: De bestaande hellingbaan is afgesloten.

Visie / wensen zoals benoemd in Ruimtelijk Masterplan Centrumgebied Meerssen

Het doortrekken van het voetpad vormt een belangrijke verbinding in de toegankelijkheid van het Proosdijpark, met aandacht voor gescheiden verkeerstromen.

Er liggen 2 mogelijkheden om de passage tussen de basiliek en Proosdijpark toegankelijk te maken:
1. Hellingbaan die het huidige reliëf volgt
2. Trap

Verder onderzoek is hierbij noodzakelijk waar o.a. de visuele kwaliteit wordt onderzocht.

Figuur: Mogelijke ligging hellingbaan

Figuur: Mogelijke ligging trap

Opmerkingen / wensen bewoners

Proosdijpark Meerssen

Opwaardering vijver en eilandje

Bestaande toestand

Figuur: Bestaande oever is overwoekerd, oeverbeschoeiing van mergelsteen nog maar op enkele plekken zichtbaar

Figuur: Grotje niet meer zichtbaar als zichtpunt vanuit Gloriëtte.

Figuur: Eilandje is overwoekerd. Het bedoelde romantische landschap is vervuigd.

Figuur: Oevers zijn overwoekerd. Het bedoelde romantische landschap is vervuigd.

Visie/wensen

Doel is het opwaarderen van de vijver en het eilandje, waarbij de oevers worden opgeschoond en gerooid van opschot. Hierdoor worden waardevolle zichtassen opnieuw zichtbaar. Tevens wordt in het midden van de vijver een fontein geplaatst. Bekeken wordt nog in overleg met beheer of de fontein bij het witte bruggetje kan komen te vervallen, vanwege geluidsoverlast.

Voorgenomen werkzaamheden door Plangroep Heggen

Proosdijpark Meerssen

Beplanting bij Maison de Proosdij

Bestaande toestand

- Border mist nu wat gelaagdheid, ook deels open plekken.
- Heesters worden nu in vorm gesnoeid terwijl deze geen snoei nodig hebben.
- Plukje met Miscanthus heeft geen relatie met overige borders en is ook afwijkende soort die niet zo past in dit rijksmonumentale park.

Visie/wensen

Groenzone omvormen naar een beplanting bestaande uit hoofdzakelijk bloeiende vaste planten. Op enkele markante plekken solitaire heesters.

Bewoners van het appartementencomplex denken mee over de inrichting van de groenzone. Twee varianten worden met bewoners van het appartementencomplex besproken:

Variant 1:

- Grote groepen met vrij lage beplanting.
- Beplanting hoofdzakelijk vaste planten. (geen grassen)
- Op hoekpunten enkele solitaire heesters.
- Assortiment bestaat uit bloeiende vrij lage vaste planten.
- Beeldkwaliteit: Nette en rustige uitstraling.

Variant 2:

- Grote groepen beplanting.
- Bloeiende vaste planten (geen grassen)
- Hoogte varieert.
- Beeldkwaliteit: Beplanting is hoger en robuuster.

Opmerkingen / wensen bewoners